

EDINOST

Izhaja, izvezem ponedeljek, vsak dan utraf. Urednik: Asiškega št. 20, L. nadstropje. Dopolnjevanje se pošilja v ... se ne sprejemajo ... se vratajo. — Odgovorni urednik: Prof. F. Peric. — Lastnik: ... Tiskarna Edinost. Narčni list: ... za mesec L 7.—, 3 mesece L 20.—, pol leta L 32.— in celo leto L 38.— Za izoemstvo mesečno 5 lir ... Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglaš se računa v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglaš trgovcev in obrtnikov ... po 40 cent. ... zahteva, poslanice in vabila po L 1.—, oglaš desernih savodov ... po L 2.— ... oglaš, naročila in reklamacije se pošilja ... v Trstu, ulica ... Franciškega št. 20, L. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Gentilejeva reforma na — rešet

Te dni se je senat — ta «višja» polovična parlamentarne in ustavne ustanove — letalje — rekli bi: izneveril svojim starim «dobrim» tradicijam. Italijanska javnost si je člane senata vedno predstavljala le kot uverjene parlamentarce, zrele moške, bogate na letih, znanju in izkustvih. Senat je doslej zvesto čuval svojo tradicijo, da so njegove razprave vsedkar tekle mirno, dostojanstveno, umirjeno v besedi in obliki strogo korektno, brez razburjanja. Pred vsem pa je bila tradicija v tej zakonodajni zbornici da ni delala režimu neprijetnosti. Tudi če je bila kakva beseda kritike, je bila ta rahla, povita v pavolo, da ni zadela bolešno. Konec je bil pa navadno ta, da je senat odobril, kar mu je bilo predloženo od izvrševalne oblasti — od vlade! Ni bil toliko kritik in nadzorovatelj vladnih ukrepov, kolikor zbor, ki je smatral za svojo patriotično dolžnost, da je dajal vsakodnevni vladavini dejansko in moralno oporo. Kak resen odpor proti predlogom vlade je bil v rimskem senatu izjem in sila redek slučaj, ki je le potrdil pravilo.

Zadnje čase pa se zdi, kakor da se je tudi ta mirna, vsedkar korektna zbornica nekoliko, če smemo tako reči — zrevala. Na to kaže že odpor, ki se uveljavlja v senatu proti načrtu vojnega ministrstva za preuredbo vojske. Posebno značilno in simpatično pa je, da ta odpor prihaja v prvi vrsti od vojaških dostojanstvenikov, ki so člani senata.

Posebno in nenavadno živahno je te dni v rimskem senatu. Polemiki so ostre in odigravajo se prekeranja ne le stvarnega, ampak tudi osebnega značaja, ki skoro spominjajo na slične prizore v poslanski zbornici, kjer so gospodje od nekdanje manje umerni, manje korektni in bolj temperamentni.

Kaj je neki tako razburkalo sicer mimo in gladko govodje v senatu? Vrši se razprava o šoli, na rešet so vzeli Gentilejevo šolsko reformo in rešetajo jo — temeljito. Predmet je torej to, ki zanima tudi nas v največji meri. Res je sicer, da so doslej v senatu razpravljali o Gentilejevi reformi skoro edino le z ozirom na nje učinkovanje na ljudsko, srednje in visoko šolstvo v starih pokrajinah. In znamenito dejstvo je, da so doslej skoro vsi govorniki to reformo odločno odklonili kot neprimerno in škodljivo za razvoj in namene šolstva. Kako bi šele govorili o «uspehih» te reforme zastopnik narodnih manjšin, če bi ga imeli v zbornici! Malo zrna bi ostalo na rešet, vse drugo pa bi šlo skozi kot — pleve. Ugotovil bi neoporečno dejstvo, da je bil učinek Gentilejeve reforme že v teh dveh letih njene veljavnosti naravnost porazen za nalogo ljudske šole toliko v učnem, kolikor v vzgojnem pogledu. Ugotovil bi, da je ta reforma dosegla le en pozitiven uspeh, toda sila žalosten: da je nemareč skorajno ozlovoljena, užalostila in zagrenila dušo drugorodnih državljanov! Ta učinek je gotovo obkloval tudi z vidika državnega interesa.

Le par govornikov je bilo doslej, ki so vzeli to nesrečno delo filozofa Gentileja nekoliko v obrambo. Pa še ti ne s stvarnih vidikov, ne iz prepričanja, da je ta reforma v svoji splošnosti res dobra, primerna in koristna. Naglašali so bolj njegov italijanski patriotizem in — dobre namene učeta te šolske reforme.

Rekli smo v nje splošnosti. Opozarjamo tu, da smo pred časom omenjali neki članek v uglednem italijanskem listu «Corriere della Sera», ki je strogo objektivno razpravljal o Gentilejevi šolski reformi. Priznaval je, da je na tej reformi maršak dobrega. Njena glavna pogrška pa da je v tem, da je v to vprašanje, ki naj bi se uredilo le po vzgojnih in učnih vidikih, zanesel tudi politične namene! V tem je ravno vsebovana vsa pogubnost reforme za šolstvo drugorodnega prebivalstva. V naših krajih ne zasleduje Gentilejeva preuredba toliko namena, da bi se otroci naučili čim več potrebnega za življenje, marveč da bi šola preobrazila narodne manjšine v — Italijane. Nalaga torej šoli politično nalogo — raznarodovanja narodnih manjšin.

To je odkrito priznal senator Tolomei, ki je naglašal veliko narodno pomenobnost Gentilejeve reforme. Z zadoščanjem je pozdravljala delo bivših naučnih ministrov Gentileja in Casatiya ter izrazil željo, da bi se to delo nadaljevalo. Že v prvem letu po reformi da je šola donesla najboljše sadove v smeri poitalijančevanja; v dobi šestih let da bodo vsi drugorodni otroci — Italijani! Treba — je reknel — še bolj hiteti s tem raznarodovalnim delom, da bo vse obmejno ozemlje čim prej poitalijančeno.

celo, naj se da slovanski manjšini kakšna izredna šola! Odgovoril mu je tudi senator Vitelli, ki je označil Gentilejevo reformo kot polom (disastro), ki je le pomnožil število tistih, ki niso zadovoljni s fašistsko vlado. Trdil je celo, da pravi filozofski sploh niso pripravljeni za upravo, da niso dobri politiki. Fašizem, ki je uvedel toliko raznega iz rimskega časa, da ni ohranil starorimskega nezaupanja napram filozofom. To je bil precej hud tobak.

Ne udajamo se nikakim iluzijam, da ne bi člani senata soglašali s politiko raznarodovanja narodnih manjšin. Vendar pa ostaja pomembno dejstvo, da je vzel senat Gentilejevo reformo temeljito na rešet in da so skoro vsi dosedanji govorniki naglašali potrebo revizije te reforme.

Gentile se brani

Nadaljevanje razprave o proračunu naučnega ministrstva v senatu

RIM, 5. Podpredsednik sen. Mariotti je otvoril sejo senata ob 15. uri. Po odobritvi zapisnika včerajšnje seje se je nadaljevala razprava o proračunu naučnega ministrstva. Sen. Rava se je zavzemal posebno za ljudsko šolo. Fond za to šolo bi se moral zvišati. Sen. Morello je branil Gentilejevo reformo, češ trditve, da reforma ni za nič, ker jo je zamislil filozof, ne drži. Prejšnja šola ni bila za nič; vzgojila je tepece (hrup, ropotanje). Ko je bilo treba, da se država postavi z legijo intelektualcev napram inozemcem, jih ni imela. (Protesti dolgo ropotanje in hrup). Govornik meni, da je govoril resnico (hrup). Sen. Credaro je izrazil zadoščanje, da se Mussolinijeva vlada zelo zanima za šolo (Mussolini: «Zelo se zanimam za to razpravo»). Gentile je napravil veliko napako, ker je hotel izvesti reformo v kratkem času. Šola je bolnik, ki potrebuje kure, toda koreniki ji ne smemo odrezati. Gentile je uvedel v šoli preveč filozofije na škodo eksaktnih ved.

Ob 16.50 je bila seja prekinjena. Ko je predsednik ob 17.15 zopet otvoril sejo, je dal besedo bivšemu naučnemu ministru Gentileju. Sen. Gentile je uvodoma omenil, da bo govoril odkrito in iskreno, kakor je z vsjo iskrenostjo deloval 18 mesecev pri izvedbi svoje reforme. Ministrskemu predsedniku je podal ostavko, ko je videl, da je radi svoje reforme postal nepopularen in bi tedaj njegova reforma veliko trpela, ako bi on ostal v vladi. Radi tega je bil Gentile zelo vesel, ko je zvedel, da je bila njegova reforma iztočena senatorju Casatiyu. Toda še potem, ko je odstopil, ga razvneti duhovi niso pustili v miru. Listi ga še vedno napadajo, celo grozila anonimna pisma dobiva. Niti senat ni pokazal dovolj umernosti. Sen. Pais ga je napadel, sen. Vitelli si je delal norca iz filozofije.

Proti zaključku svojega govora je sen. Gentile izjavil, da vlada ni nikakor umaknila ustanove državnega izpita in da še niso bile objavljene določbe za državni izpit iz medicine, je kriv le birokratizem. Gentilejeva reforma je omogočila ustanovitev konfesionalne univerze (katoliške univerze v Milanu). Reforma daje možnost ustanavljanja zasebnih vseučilišč. Gentileje je šlo tudi za to, da omogoči poučevanje krščanskega nauka. Že pred 30 leti ko še ni mislil, da bo kdaj odločil v tem vprašanju, je delal na to, da bi se bile šole odprle tudi katoliša, veri, ki je vera italijanskega naroda. (Pritrjevanje). Seja je končala ob 19.15; prihodnja seja jutri ob 15. uri.

Vollni shod Narodnega bloka v Ljubljani

Dr. Pivko glavni govornik

LJUBLJANA, 5. (Izv.) Nocoj se je vršil v dvorani «Unija» velik voljni shod Narodnega bloka, ki je zelo dobitno uspel. Za glavnega govornika je bil določen kandidat dr. Ljudevit Pivko, ki je prispeval z vlakom ob 17. uri iz Maribora. Že na postaji ga je čakala ogromna množica ter mu priredila prisrčne ovacije, tako da je bil dr. Pivko ganjen do solz.

Ob 18.30 se je vršil shod. Dvorana je bila popolnoma natlačena; mnogo volilcev je moralo ostati na ulici. Število udeležencev se čeni na 5000. Zborovanje je vodil dr. Puc. Poleg glavnega govornika dr. Pivka je nastopil tudi kandidat Mohorič.

Izreden optimizem ministra Žerjava

BEograd, 5. (Izv.) Minister Žerjav je danes zapustil Beograd in se podal na pot proti Ljubljani, da se udeležijo priprav za volitve. Pred odhodom je izjavil, da ga je bivanje v Beogradu še bolj potrdilo v zavesti, da je zmagla Narodnega bloka zagotovljena. Še nikdar da ni bil Narodni blok tako kompakten. Sedaj se je pričela prava konsolidacija države. V Beogradu se posebno zanimajo za izid volitev v Sloveniji. Konsolidacija države je že tako napredovala, da ne obstoji več vprašanja državnega edinstva in avtonomije. Volilci v Sloveniji ne morejo ničesar izpremeniti na tem; pač pa morejo izpremeniti svoje in odnose s svojih krajev do države.

Boj za glasove ruskih priseljencev

BEograd, 5. (Izv.) Osrednji odbor ruskih izseljencev je objavil poziv na ruske izseljence, v katerem jih vabi, naj volijo za Narodni blok. Poziv pravi, da je

Jugoslovenska vlada šla na roko izseljenecem, posebno predstavnik Narodnega bloka so vse storili za zboljšanje usode izseljencev.

Usoda skrinjic Radičeve stranke

Vlada zanika vesti o diktaturi

BEograd, 5. (Izv.) V skupščini se ni danes vršila nikakva konferenca. Vse ugledne politične osebnosti se nahajajo na agitacijskih potovanjih. V političnih krogih se opaža izredna nervoznost, ker so volitve tik pred vratmi. Vlada je dala dve važni izjavi glede dveh zelo kočljivih vprašanj z ozirom na bližnje volitve.

S prvo izjavo zagotavlja kabinet ministrskega predsedstva, da so vesti opozicije o uvedbi diktature brez vsake podlage. Opozicija pač hoče ustvarjati s takimi vestmi sebi ugodno razpoloženje med narodom, da bi si tako zagotovila zmago.

Druga izjava se tiče vprašanja, kaj se bo zgodilo s skrinjicami Radičeve stranke. Opozicija je v popolni negotovosti glede usode teh skrinjic. Vlada pa ima že gotov sklep in je temu sklepu primerno poslala navodila vsem velikim županom v posebnih zavetih, ki jih smejo odpreti v soboto dopoldne. Kaj vsebujejo ta pisma glede skrinjic, ni pač znano javnosti, ker se čuva stroga tajnost.

Zakaj še je bil aretiran Ferad beg Draga?

BEograd, 5. «Politika» objavlja posebno informacijo iz Skoplja, ki se glasi: Ferad beg Draga, ki je bil tu aretiran in odpravljen v Mitrovico, je glasom doznanih iz policijskih krogov obtožen trideseterih zločinov, med njimi treh izvršenih ubojev, enega poskušane uboja, cele vrste tatvin, posebno še zato, ker je na Kosovu za časa okupacije obesil 16 Srbov. Česte amnestije in vstranske zveze so Ferad bega obvarovale pred ječo. Toda pred dvema tednoma so se pri reviziji starega arhiva našli prašni akti, ki so Ferad bega leta 1919. citirali pred sodišče. Obtožnica proti Ferad begu je sestavljena na osnovi §§ 155 in 156 v zvezi s čl. 45. in 46. kaz. zak.

Pred pogajanj za konkordat med Jugoslavijo in Vatikanom

BEograd, 5. Včeraj popoldne je minister dr. Žerjav dal časa konferiral v zunanem ministrstvu in v predsedništvu vlade o vprašanju konkordata o katerem naj se prihodnje dni začne pogajanja.

Za pravično razmejitve med Italijo in Jugoslavijo

BEograd, 5. Včeraj je dospela v Beograd deputacija z Rakelca, ki je intervenirala glede določitve meje po katastralni meji.

Obnoveitev trgovinskih pogajanj med Avstrijo in Jugoslavijo

BEograd, 5. Avstrijski poslanik Hofflinger je včeraj dopoldne prisel v zunanje ministrstvo ter pri pomočniku zunanjega ministra urgiral obnoveitev pred meseci pretrganih trgovinskih pogajanj med Jugoslavijo in Avstrijo. Avstrija je zelo zainteresirana na tem, da se ta pogajanja čimprej nadaljujejo.

Odlikovanje Toma Zupana

BEograd, 5. Kralj je podpisal ukaz, s katerim se odlikuje z redom sv. Save III. razreda monsignor Tomo Zupan, bivši dolgoletni predsednik Družbe sv. Cirila in Metoda.

Herriotov pogovor z angleškim zastopnikom

Vprašanje sporazumnega načrta za plačevanje dolgov in grško-turški spor

PARIZ, 5. «Petit Parisien» pravi, da je imel Herriot včeraj daljši pogovor z angleškim poslanikom. Čeravno ni bilo o pogovoru objavljeno nikakva uradno poročilo, piše navedeni list, je vendarle upravičena domneva, da se je razpravljalo na sestanku o državnih dolgovih, o grško-turškem sporu in o vprašanju koelnke cone. Kar se tiče dolgov, izjavlja «Petit Parisien», obstoja velika verjetnost, da je angleška vlada sporočila Herriotu glavne smernice sporazumnega načrta ter hotela zvedeti tudi njegovo stališče glede formulacije načrta za plačevanje dolgov. Kar pa se tiče državnega vnanstva, zastopate Anglija in Francija stališče, da se mora to vprašanje čimprej povoljno rešiti. Lord Creve je oni, ki dela z vsjo vna na to, da se rešitev imenovanega vprašanja pospeši. Prepričan je, da je za osiguranje končnega miru neobhodno potrebno zupanje vseh evropskih držav in sicer na gospodarskem in političnem polju.

Gotova je, da je angleški poslanik lord Creve tekmo včerajšnjega pogovora pojasnil Herriotu svoje tozadevne vidike. V zavedi grško-turškega spora zastopate Anglija in Francija stališče, da morate ukreniti vse potrebne mere, da se spor ne poostri.

Vprašanje francoskih dolgov in Zedinjene države

PARIZ, 5. Bivši francoski poslanik v Washingtonu Jusser je prispeval danes ob 12.30 v Pariz. Ob svojem prihodu v Le Havre je izjavil novinarjem, da prinaša iz Amerike vtis, da bo vprašanje francoskih dolgov napram Ameriki ugodno rešeno in da pride v kratkem do tozadevnega sporazuma, ki bo v veliko korist Franciji.

Francoski katoličani in vprašanje polaništva pri Vatikanu

Kardinal Dubois ukinitve poslanštva kot žalitev papeža

PARIZ, 5. «Petit Parisien» piše: Cerkevni krogi menijo, da sklep zbornice ni kakor še ne pomeni končoveljavno rešitev vprašanja francoskega poslanštva pri Vatikanu, oziroma ukinitve istega. Potrebno je, da se tozadevno izjavi tudi senat. List dostavlja, da bo kardinal Dubois pojasnil svoja naziranja glede poslednjih razprav v zbornici v posebni spomenici, ki jo bo objavil «Semaine religieuse».

Zastopniku lista «Excelsior» je izjavil Dubois, da se mora vladne sklepe presojaati jako oprežno v svrhu izogiba nepotrebnih polemik. Razburjenje francoskih katoličanov radi vladnega sklepa, ki predvideva ukinitve poslanštva pri Vatikanu, je po mnenju kardinala Dubois opravice iz sledečih razlogov: Francoski katoličani pripisujejo z nacionalnega vidika veliko važnost francoskemu poslanstvu pri Vatikanu. Nadalje predstavlja ukinitve poslanštva žalitev vrhovnega cerkvenega poglavarja, kajti vohodaj ni bilo ukinjeno še nobeno poslanstvo, ne da bi vlada, pri kateri je bilo poslanstvo akreditirano, zakrivila kakih neprijateljskih činov. Ves svet zna, da papež ni napram Franciji ničesar zakrivil, kajti politika sv. stolice je miroljubna politika in potemtakem nalikuje v vsem politiki Herriotove vlade. Ustanovitev posebnega zastopstva za alaska-lotariške zadeve pri sv. stolici in istočasna ukinitve francoskega poslanštva predstavljata procedura ki ni niti jasna, niti poštena in radi tega more le škoditi Franciji.

Nemško-francoska trgovska pogajanja

Trendelenburg izročil novo spomenico nemške vlade

PARIZ, 5. Agencija Havas objavlja: Trendelenburg je izročil francoskemu trgovskemu ministru Raynaldyju spomenico nemške vlade kot odgovor na francosko spomenico z dne 26. januarja. Spomenica se ravnokar prevaja ter predlaga modus vivendi do prihodnjega decembra. Potemtakem bi zahtevala Nemčija zase uveljavljanje prednostne klavzule, to je minimalne pristojbine na vse izdelke. Francoska delegacija pa ne more sprejeti nemških zahtev, ker bi s tem trpela v veliki meri francoska industrija.

Francoska in nemška delegacija se sestaneja jutri ob 15. uri k plenarni seji v trgovskem ministrstvu.

Nov kurs ameriške zunanje politike

Zedinjene države stopajo iz dosedanje izolacije

WASHINGTON, 5. Značilno za sedanja ameriško zunanjo politiko je, da stopajo Zedinjene države iz dosedanje izolacije in skušajo vzpostaviti tesne odnose s drugimi državami. Ta razvoj potrjuje predvsem razgovor, ki ga je imel eden najvplivnejših Amerikancev, predsednik «Steel Cooperation» Gary z dopisnikom «United Press». Gary predvideva, da bodo Zedinjene države ojačile svojo aktivnost v inozemstvu po 4. marcu, ko prevzame Coolidge efektivno posle predsednika Zedinjenih držav. Ravnokar prevzame imenovanega dne posle državnega tajnika Kellogg in z njim bo posegala Amerika, kakor pravi senator Borah, v največjem obsegu v mednarodno politiko. Ne smemo sicer računati, da bodo Zedinjene države v doglednem času pristopile k Društvu narodov, vendar pa bo novi politični kurs dovedel do zblizanja.

Na največje težkoče utegne predsednik Coolidge naleteti v senatu, ki hoče za vsako ceno ohraniti svoj prestiž. In to za držanje senata prihaja do izraza predvsem

Vatikan in Jugoslavija

V razgovorih z raznimi krogi naših čitateljev smo se prepričali, da je dal naš članek, objavljen pod tem naslovom preteklo sredo, povoda neaterim nesporazumjenjem. Poleg tega je naš članek prisel v obliki, kakor je bil nastanjen, v nasprotje z brzojavno vestjo iz Beograda, ki pravi, da je prišlo jugoslovensko ministrstvo od državnega tajnika Gasparija obvestilo sv. očeta, da je s posebno naredbo zabranil volilno akcijo duhovščine v Sloveniji ter sploh vsako vmešavanje v politiko. To vest kakor tudi svoja prejšnja o tem objavljena brzojavna poročila smo prejeli od našega posebnega poročevalca, ki je v vsakem pogledu zanesljiv. Nasprotje in nesporazumljenje je nastalo vsled tega, ker je v našem članku, kateri se je pa nanašal na naša prejšnja poročila o tej stvari, pomotoma izostal uvod. Na ta način je zadobila naša notica popolnoma drugačen smisel, nego smo ji ga hoteli dati. V uvodu je bilo namreč rečeno, da je naše vesti, nanašajoče se na to stvar, «Slovenec» od 31. januarja zanikal. Nato smo povedali, kaj trdi «Slovenec» v svojem članku, ne da bi hoteli pri tem izrekatii svojo sodbo. Smatrali smo to za potrebno kakor objektivni poročevalci, da si naši čitatelji lahko sami napravijo svojo sodbo. Ni bil namreč naš namen, da bi se v sehovščini sploh, tudi napram duhovščini v Jugoslaviji.

Kar se tiče stališča, katero naj bi bil zavzel Vatikan nasproti potikajoči duhovščini po naših poročilih iz Beograda in Ljubljani, se nam zdi stvar zelo verjetna, ker odgovarja stališču, ki ga je Vatikan opetovano zavzel nasproti italijanski duhovščini ob raznih prilikah. Mi smatramo tudi, da ni izključeno, da je zadnji

v zunanjepolitičnih vprašanjih, kakor pri vprašanju pariške pogodbe, lausanneskega dogovora in svetovnega razsodišča. Senat zastopa stališče, da bi vmešavanje Amerike v evropske politične zadeve je škodilo ameriškim interesom. Predsednik Coolidge ima zaznamovati poseben uspeh v vprašanju nemško-ameriške trgovske pogodbe. Odbor senata za zunanje zadeve je namreč enoglasno odobril nemško-ameriško trgovsko pogodbo, ki bo kmalu končoveljavno sprejeta.

Kriza v čehoslovaški vladi

PRAGA, 5. Mesto odstopivšega ministra za socialno politiko Habermanna je imenovan za ministra socialne politike soc. demokrat dr. Winter. Finančni minister Pečka namerava tudi odstopiti.

Braun odklonil predsedstvo v pruskem državnem zboru

BERLIN, 5. Braun, ki je bil pretekli teden izvoljen za predsednika pruskega državnega zbora, je danes odklonil to imenovanje.

Turški poslanik na francoskem zunanem ministrstvu v zadevi grško-turškega spora

PARIZ, 5. Djevad Bej, turški poslanik v Parizu, se je danes mudil na zunanjem ministrstvu ter imel pogovor z Larochem, ravnateljem urada za politične zadeve. Predmet razgovora je bil grško-turški spor.

Uvedba avstrijskega šilinga

DUNAJ, 5. Vlada je odredila, da morajo zvezne železnice voditi od 1. marca dalje vse računovodstvo in račune v avstrijskih šilingih.

Angleški železničarji grozijo s stavko

LONDON, 4. Tukajšnji železničarji grozijo s stavko. Družbe se branijo zvišati plače železniškim delavcem, ki se sklicujejo na naraščajočo dragotino. Stavki železničarjev se najbrž pridružijo tudi londonski mehaniki.

Plazovi zasuli 4 turiste

GRADEC, 5. V Ilshmoelbingerju so zasuli včeraj plazovi četvero turistov, izmed katerih sta se dva rešila po dolgem naporu. Soprogo polkovnika Stegmüllerja so odklopali mrtvo izpod snega resilni oddelki. Tajnik turistovskega kluba Plank se pogreša še vedno.

Letalo v službi zdravstva

Pomoč mestu Noma na Alaski
PARIZ, 4. List «Chicago Tribune» poroča iz Seattle-ja, da je prispelo v mesto Noma na Alaski letalo s tovonom, obstoječim iz protidavičnega cepiva. V mestu ki je bilo radi silne zime popolnoma odrezano od ostalega sveta, je razsajala davica, na kateri je prebivalstvo kar cepalo. Ker so vsa zdravila sredstva pošla, se je bilo bati, da bo mesto izumrlo. Vodnik psov Gunar Kasson je potoval s samni 60 milj daleč, da bi našel dragoceno protidavično cepivo, toda dragoceno zdravilo je medpotoma zmrazilo in postalo popolnoma nerabno. Mesto je prosilo potom brezličnega brzojava za pomoč, ki je končno prišla potom letala.

Trgovina z dekleti

3700 deklet izginilo v enem letu iz Nemčije

BERLIN, 5. Glasom uradne statistike šlezviške vlade je izginilo v enem letu 3700 deklet in žen iz Nemčije. Odvedene so bile v javne hiše in sicer v Francijo in Zedinjene države. Je to umazano delo organiziranih trgovcev z dekleti. Pred kratkim so aretirale oblasti na nizozemski meji nekega trgovca z dekleti, ki je izpovedal, da je v teku enega leta odvedel 50 deklet v starosti 17 do 18 let.

DNEVNE VESTI

članek lista «Osservatore Romano» poudarjal stališče, ki ga zavzema Vatikan nasproti duhovščini sploh, torej tudi napram duhovščini v Jugoslaviji.

Senatorju Mosconi-ju

Opetovano smo že omenjali knjigo, v kateri ta bivši generalni civilni komisar opisuje in opravičuje svoje nekdanje poslovanje v Jul. Krajini ter označi tudi svoje nazore napram manjšinskemu vprašanju. Seveda ne moremo mi pritrditi tem nazorom na sploh, marveč jih moramo odklanjati. Priznati pa moramo, da je dotično poglavje, v katerem govori o naši narodni manjšini, delovalo na nas kot nekaka senzacija. Kajti doslej ni pokazal še noben italijanski visoki funkcionar tolike mere pametne izprevidnosti in razsodnosti, da bi izjavil: to ljudstvo ima živo narodno zavest, ljubi svoj jezik, in ta čustva treba spoštovati! S tem večjo pravico bi želeli mi, da bi bivši generalni civilni komisar v naši pokrajini ostal zvest svojim nazorom tudi kot član senata, da bi porabil priliko šolske razprave v senatu ter razvil tudi pred to zbornico nazore iz svoje knjige. S tem bi storil le dobro delo, če bi pojasnil, da je ves sedanjí upravni sistem napram slovenskemu prebivalstvu v nazkrižu z njegovimi nazori, pridoblenimi na podlagi lastnih izkustev na licu mesta, da je zlasti Gentilejeva šolska reforma ne le skrajno krivičen udarec za to narodozvedno ljudstvo, ne le nekulturna, ker ubija možnosti za resničen kulturni razvoj njegov, marveč tudi prava nesreča za razmerje med upravo in prebivalstvom, ker je od tega razmerja v visoki meri odvisna dobra in koristna uprava.

